Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	1To/60/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5612010347
Dátum vydania rozhodnutia:	16. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Pavol Polka
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2016:5612010347.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2016 prejednal odvolanie podané prokurátorom Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 1T/149/2012-354 z 26.4.2016 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 1T/149/2012 z 26.4.2016

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 1T/149/2012-354 z 26.4.2016 bol obžalovaný Z. V. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, č.k. 1Pv 98/2011-62 zo dňa 8.12.2012, podľa ktorej mal spáchať zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. tým, že:

„s cieľom získať neoprávnený prospech 18.3.2010 v presne nezistenom čase uzatvoril so spoločnosťou s Autoleasing, a.s., Střelničná 8/1680, Praha 8, IČO: 27089444, prostredníctvom jej zástupcu - spoločnosti Autocentrum ESA, a.s., K učilišti 170, Praha 10, zmluvu o úvere č. UDTA10/3003440, v zmysle ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 103.410,- Kč (4.089,94 eur) za účelom nákupu motorového vozidla zn. Škoda Octavia 00-04 1,8T elegance, VIN: TMBBL21U138692028, tento sa zaviazal splatiť v 72 mesačných splátkach po 4.460,- Kč (176,40 eur) počnúc 18.4.2010, pri uzatváraní zmluvy uviedol nepravdivé údaje o príjme, už v čase uzatvárania zmluvy vedel, že jej podmienky nedodrží, z úveru neuhradil ani jednu splátku, čím spoločnosti s Autoleasing, a.s., Budějovická 1518/13B, Praha 4, PSČ: 140 00, IČO: 27089444, spôsobil škodu vo výške súčtu mesačných splátok 321.120,- Kč (12.689,98 eur)“.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 26.4.2016 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku obžalovaný Z. V. prehlásil, že porozumel výroku rozsudku, odôvodneniu a poučeniu o opravnom prostriedku a vzdáva sa odvolania aj za oprávnené osoby. Prokurátor uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku súdu, ktoré odôvodní po doručení rozsudku.

Dňa 20.6.2016 súdu prvého stupňa boli doručené dôvody odvolania prokurátora, ktorý odvolanie odôvodnil nasledovne:

„Nestotožňujem sa s rozhodnutím. Argumentácia súdu, že nebolo preukázané, že by práve obžalovaný uviedol nepravdivú výšku príjmu a že poškodená spoločnosť nemala jednoznačne stanovené pravidlá ohľadom minimálneho príjmu žiadateľa o úver nereflektuje na výsledky dokazovania, ktoré svedčia

o vine obžalovaného. Tvrdenie súdu o sporovom charaktere dôkazov nesvedčí o ich zodpovednom vyhodnotení súdom. Tvrdenie súdu ohľadom uvedenia výšky príjmu žiadateľa o úver, nekriticky vychádza z vyjadrenia samotného obžalovaného. Súd nevyhodnocoval zabezpečené dôkazy komplexne a za takej situácie založil oslobodzujúci dôvod rozsudku. Ak súd akceptuje vyjadrenie obžalovaného o tom, ako prebiehalo uzatváranie zmluvy a aké doklady predkladal, jeho pozornosti nemohlo uniknúť vyjadrenie obžalovaného o tom, že údaje ohľadom príjmu žiadateľa o úver uvedené v žiadosti o úver, boli odpisované z pracovnej zmluvy obžalovaného. Zmluva doložená do vyšetrovacieho spisu však neobsahuje údaj o príjme zamestnanca, odkazuje iba na mzdový výmer. Tento ale, ako vyplýva z výpovede obžalovaného, nebol (ním) predkladaný pri spisovaní žiadosti o úver. Tento nedoložila pri podávaní trestného oznámenia ani poškodená strana, čo korešponduje s vyjadrením obžalovaného a teda, že predkladal iba pracovnú zmluvu. Skutočnosť, že v rozhodnom čase bol obžalovaný zamestnaný, je nepochybná, podstatnou skutočnosťou je ale fakt, že obžalovaný uvádzal veriteľa do omylu v otázke svojej solventnosti. Z okolností prípadu a z vyjadrenia poškodenej strany je zrejmé, že pre veriteľa v rámci záväzkového vzťahu je podstatnou otázkou bonita dlžníka. Od tej závisí následná schopnosť dlžníka plniť zmluvne dohodnutý záväzok. Vyjadrenie poškodenej stany o potrebnej výške príjmu svedčí o záujme obžalovaného tento príjem spĺňať s cieľom dosiahnuť uzatvorenie zmluvy a predmet plnenia zo strany leasingovej spoločnosti. Zo správania sa obžalovaného pri uzatváraní zmluvy možno vyvodiť jednoznačne minimálne nepriamy úmysel, pretože sám potvrdil svojím podpisom na žiadosti o úver údaj o jeho príjme ako pravdivý, aj keď pravdivým jednoznačne nebol. Z výsluchu obžalovaného vyplýva, že zo strany veriteľa bola položená otázka, či príjem uvedený v zmluve je reálny. Je zrejmé teda, že veriteľ sa o príjem a pravdivosť údajov deklarovaných žiadateľom o úver riadne zaujímal. Tejto časti výpovede obžalovaného nezodpovedá tvrdenie súdu použité v odôvodnení rozsudku o nedostatočnej bdelosti veriteľa. Zo správy bývalého zamestnávateľa obžalovaného je bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že príjem bol podstatne nižší ako ten, ktorý bol uvedený v žiadosti o úver. Obžalovaný ako žiadateľ o úver vedome uvádzal do omylu veriteľa v otázke svojej bonity, keď vedome klamal o svojom príjme. Iba vďaka tomu dosiahol uzatvorenie úverovej zmluvy. Že jeho príjem nepostačoval na riadne plnenie úverovej zmluvy - hradenie splátok, svedčí aj fakt, že neuhradil ani prvú splátku. Neobstojí teda argument, že bezprostredne po uzatvorení zmluvy stratil prácu, pretože tento fakt nedokáže v žiadnom prípade zhojiť protiprávnosť konania v čase uzatvárania úverovej zmluvy. Podvodný úmysel dokresľuje aj ďalší fakt - adresa na doručovanie uvedená v zmluve. Tá bola síce nahlásená oficiálne v evidencii polície (č. l. 110), paradoxne však začiatok pobytu na uvedenej adrese bol deň uzatvorenia úverovej zmluvy. Správanie sa obžalovaného po uzatvorení zmluvy svedčí úvahe, že spomenutá adresa bola ohlásená čisto pragmaticky, za účelom možnosti uzatvorenia zmluvy. Bola uvedená ako korešpondenčná adresa, avšak na tejto adrese sa obžalovaný dlhodobo nezdržiaval, čo vyplýva z nedoručených zásielok poškodenej spoločnosti (odsťahoval sa z nej bezprostredne po uzavretí zmluvy). Ak obžalovaný tvrdí, že zmenu adresy hlásil poškodenej strane, nepredložil o tom jediný dôkaz, preto jeho tvrdenie vyznieva účelovo. Poukazujem, že iná adresa pobytu je aj na jeho pracovnej zmluve. Deklarovanie miesta pobytu v zmluve zo strany obžalovaného možno povedať, že bolo iba formálne, odsťahovanie sa z neho a neoznámenie miesta aktuálneho pobytu svedčí o snahe vyhnúť sa možnosti zastihnutia zo strany veriteľa - a ako z prípadu vyplýva, aj úspešne. Vo veci boli splnené všetky predpoklady pre uznanie viny. Tvrdenie súdu o tom, že veriteľ „bol nedostatočne bdelý“ nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Nie úplne dostatočná „bdelosť“ veriteľa, resp. poškodeného vo všeobecnom ponímaní je napokon predpokladom, s ktorým ráta páchateľ a ktorý je príčinou vo všeobecnosti hlavne majetkovej trestnej činnosti. Súd vo svojom rozhodnutí ani nekonkretizuje dôsledne, v akom slova zmysle mala byť bdelosť poškodenej strany lepšie zabezpečená. V tomto smere treba uviesť, že vzťah veriteľa a dlžníka je v zásade založený na báze dôvery. Zneužitie tejto dôvery v rámci slušných obchodných vzťahov jednou zo strán, je neospravedlniteľné za situácie, keď takým konaním páchateľa sú naplnené všetky obligatórne znaky trestného činu, ktorý sa mu kladie za vinu. Použité úvahy súdu zakladajú nebezpečný precedens, ktorý (nielen) v majetkovej sfére môže viesť k ospravedlňovaniu protiprávneho konania jednotlivca tvrdením o nedostatočnej ochrane svojich práv zo strany poškodeného, do práv ktorého páchateľ neoprávnene zasahuje. Predsa nezabezpečenie svojho súkromia bezpečnostnou službou, či kamerovým systémom, alebo skutočnosť, že poškodený nedisponuje vlastnou telesnou ochrankou, nie je držiteľom strelnej zbrane a pod. nemôže byť pripísané na jeho ujmu v prípade, že druhá osoba do jeho majetkových práv, či telesnej integrity neoprávnene a vedome zasiahne. Pri akceptovaní spomenutej úvahy súdu potom nemá zmysel ani podstatná časť skutkových podstát uvedených v osobitnej časti trestného zákona, zvlášť ustanovenie § 14 Tr. zák. (pokus trestného činu). Podotýkam, že v danom prípade nemožno prehliadnuť ani medzinárodný rozmer prípadu. Na dokreslenie mylne interpretovanej bonity dlžníka - obžalovaného zo strany súdu, keď tento nebral

do úvahy zistenia poškodenej strany o iných záväzkoch obžalovaného (poukazujem na č.l. 73 a 95 spisu), o ktorých v čase uzatvárania zmluvy veriteľ nemal vedomosť (obžalovaný ich zamlčal), ale ktoré zásadne ovplyvňovali jeho schopnosť splácať úver, dokladám z Okresného súdu Liptovský Mikuláš dodatočne zabezpečené exekučné tituly zo spisov 6 Er/267/2012, 10 Er 27/2012, 4 Er 73/2013, 6 Er 1505/2014. Z týchto je zrejmé, že obžalovaný v čase žiadosti o úver mal vedomosť o iných záväzkoch, ktoré boli reálne, v rámci ich plnenia bol v omeškaní a neskôr boli vymáhané oprávnenými osobami v rámci exekučného konania. Súd sa však s tvrdením poškodenej strany ani najmenším spôsobom nevysporiadal. Obžalovaný už v čase uzatvárania zmluvy nebol pripravený splátky riadne hradiť a bol minimálne uzrozumený s tým, že uzatvorením úverovej zmluvy spôsobí škodu špecifikovanú v obžalobe. Samotný obžalovaný svojím spôsobom života - odkazujem na doterajšie odsúdenia, preukazuje sklony k trestnej činnosti, hlavne majetkového charakteru. Konal zištne, čomu nasvedčuje už spomenutý fakt, že motorové vozidlo získané vďaka uzatvoreniu úverovej zmluvy sa veriteľovi nepodarilo dohľadať. K tvrdeniu súdu o účelovosti uplatňovania pohľadávky poškodenou stranou v trestnom konaní, v snahe vyhnúť sa súdnym poplatkom je v zrejmom rozpore s vymáhaným nárokom poškodenej strany v rámci exekučného konania, ako vyplýva z exekučného spisu tohto súdu - sp.zn. 7Er/488/2012. Rozsudok súdu považujem za nedôvodný, súd povrchne vyhodnotil zabezpečené dôkazy, postupujúc v rozpore s ust. § 2 ods. 12 Tr. por., bagatelizuje trestnoprávny rozmer prípadu, preto rozsudok navrhujem zrušiť a vec vrátiť súdu na nové prejednanie“.

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie obžalovaného Z. V. k dôvodom odvolania prokurátora.

Z procesného hľadiska odvolací súd postupoval podľa § 326 ods. 1 písm. b) Tr. por., pretože napadnutý rozsudok trpí takými chybami, ktoré nemožno odstrániť na verejnom zasadnutí.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmavaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a) Tr. por. v neprospech obžalovaného, obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora podané v neprospech obžalovaného Z. V. je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Trestný poriadok teda ustanovuje, že primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom zákona a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchateľov a uskutočnenie spravodlivého procesu.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi odvolania prokurátora, pretože súd prvého stupňa hodnotil dôkazy procesne účinné v rozpore s ustanovením § 2 ods. 11 Tr. por. Svoje rozhodnutie založil len na obhajobnom tvrdení obžalovaného Z. V. a v podstate ignoroval rozhodujúci listinný dôkaz, ktorého pravosť nespochybňuje ani samotný obžalovaný, a to žiadosť o úver na dopravnú techniku pre fyzickú osobu nepodnikateľa, ktorý sa nachádza na č.l. 38-39 vyšetrovacieho spisu. Je nesporné, že tento listinný dôkaz obsahuje výšku mesačného priemerného príjmu žiadateľa 17.500,- Kč, pričom z ďalšieho listinného dôkazu, ktorým je oznámenie bývalého zamestnávateľa obžalovaného o výške príjmov obžalovaného (č.l. 53 vyšetrovacieho spisu) vyplýva, že jeho príjem za obdobie od 1.11.2009 do 20.4.2010 len v jednom prípade prekročil sumu 10.000,- Kč čistého a to v období 2/2010. V žiadosti o úver na dopravnú techniku pre fyzickú osobu nepodnikateľa je doslova uvedené, že žiadateľ prehlasuje, že údaje uvedené v tejto žiadosti, rovnako všetky prílohy, sú pravdivé (č.l. 38 vyšetrovacieho spisu) a obžalovaný nespochybňuje vlastnoručný podpis tohto listinného dôkazu, ktorý obsahuje aj uvedené prehlásenie. V týchto súvislostiach nemožno opomenúť informáciu poškodenej strany (č.l. 326 spisu), z ktorej vyplýva, že hranica minimálneho príjmu pre poskytnutie úveru bola vo výške 15.000,- Kč. Vedomosť obžalovaného o tejto hranici pri skúmaní pravdivosti ním predložených údajov pre poskytnutie úverovej zmluvy vo vzťahu k jeho mesačnému príjmu nepovažuje krajský súd za relevantnú. Na tomto mieste treba pripomenúť aj tú skutočnosť, že tvrdenie poškodenej strany o nezaplatení ani jedinej splátky úveru nebolo žiadnym dôkazom v priebehu doterajšieho trestného konania vyvrátené.

Použité dôkazy, ak majú slúžiť k jednoznačnému záveru o vine páchateľa musia tvoriť systém, ktorého jednotlivé články musia byť v súlade, tak medzi sebou, ako i s dokazovanou skutočnosťou, t.j. v danom prípade s existenciou zavinenia. V tomto prípade sú tieto požiadavky v súladnosti dôkazov a ich vzťahu k dokazovanej skutočnosti splnené.

Pokiaľ súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia naznačuje princíp ultima ratio, teda neprípustnosť riešenia občianskoprávneho vzťahu prostriedkami trestného práva, krajský súd poukazuje na to, že ak páchateľ svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch (pozri Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 6/2014 bod 96).
S poukazom na ustanovenie § 327 ods. 1 Tr. por. bude úlohou súdu prvého stupňa v rámci nového prejednania veci a následného rozhodnutia o obžalobe zvážiť opakovanie už vykonaných dôkazov v priebehu predchádzajúceho hlavného pojednávania, vykonať prípadne nové dôkazy, ak budú navrhnuté stranami konania, doplniť dokazovanie v rámci vlastného súdneho aktivizmu pri zachovaní princípu nestrannosti súdu, ktoré doteraz v priebehu konania pred súdom prvého stupňa vykonané neboli, v prípade nového rozhodnutia odôvodniť rozhodnutie tak, aby dôvody boli presvedčivé a vyčerpávajúce pri hodnotení všetkých procesne účinných dôkazov jednotlivo a aj v ich súvislostiach. Krajský súd uzatvára, že súd prvého stupňa v rámci nového prejednania a rozhodnutia je viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v otázkach tak hmotného, ako i procesného práva.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.